

ต้นแบบตัวเลขอารบิก

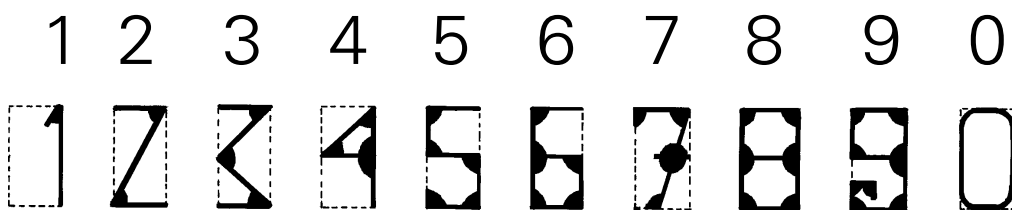
สมชัย บวรภักดิ์*

เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ไปร่วมงานพิธีเปิด “การนำเสนอผลงานวิจัยแห่งชาติ ๒๕๕๑” (Thailand Research Expo 2008) จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ณ ห้องบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ ราชประสงค์ กรุงเทพฯ. ในโอกาสเดียวกันนี้ ได้มีปาฐกถาพิเศษ ซึ่งมีสาระที่น่าสนใจมากเรื่องหนึ่งจึงขอนำมาเผยแพร่สำหรับผู้ที่ยังไม่ทราบมาก่อน. หากมีผู้รู้และเห็นว่าการเสนอครั้งนี้ไม่ถูกต้องโปรดมีจดหมายแนะนำบรรณาธิการด้วย.

วิทยากรผู้บรรยายอ้างว่าได้พบข้อมูลกำเนิดตัวเลข

อารบิกในหนังสือเล่มหนึ่งเมื่อ ๔๐ ปีมาแล้ว ที่แสดงกำเนิดตัวเลข 1 ถึง 0 ว่าเกิดจากรูปสัญลักษณ์ในกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่อาศัยจำนวนมุม ๑ มุมจนถึง ๙ มุม เป็นตัวเลข 1 - 9 ตามลำดับ. สำหรับเลข ๐ นั้นไม่มีมุมเลยจึงเป็นรูปไข่.

เลขอารบิกมีกำเนิดในประเทศอินเดียในคริสต์ศักราช ๕๐๐. ศตวรรษที่ ๙ ชาวอาหรับที่เข้าไปติดต่อกับการค้าในประเทศอินเดียได้นำตัวอักษรดังกล่าวไปตัดแปลงใช้ในการคำนวณ และเรียกตัวเลขกลุ่มนี้ว่า ฮินดู-อารบิก. แต่เมื่อการใช้ได้แพร่หลายเข้าไปในประเทศทางยุโรป ผู้คนเข้าใจผิดว่าเป็นภาษาอารบิก จึงเรียกว่าเลขอารบิกตั้งแต่นั้นมา.

การเขียนตัวเลขอารบิกที่ถูกต้อง เลข 1 ต้องมีหัวงอ, เลข 7 ต้องมีขีดขวางกลางตัว, เลข 9 ไม่ใช่เลข 6 กลับหัว เพราะจำนวนจุดที่มุมไม่เท่ากัน

*สำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถาน